

فصل هشتم

نفت و گاز

فعالیت صنعت نفت با استخراج نفت و گاز از اولین چاه نفت در مسجد سلیمان در سال ۱۲۸۷ شمسی آغاز شد و آمارهای مربوط به آن نیز از زمان مذکور گردآوری شده است. با ملی شدن صنعت نفت در اسفند سال ۱۳۲۹ شرکت ملی نفت ایران آمارهای وسیع تری را منتشر کرده است. با تاسیس شرکت ملی گاز ایران در اسفند ۱۳۴۴ و شرکت ملی گاز مایع ایران در سال ۱۳۶۶، این دو شرکت نیز به ترتیب آمارهایی در زمینه گاز طبیعی (I.N.G) و گاز مایع (L.P.G) گردآوری و ارائه کرده اند. در سال ۱۳۴۲، با احداث اولین کارخانه کود شیمیایی در کشور صنایع پتروشیمی تولد یافت تا از منابع محدود نفت و گاز ارزش افزوده بالاتری کسب گردد.

به دلیل اهمیت فعالیت ها در حوزه نفت و گاز که نقش بسزایی در اقتصاد کشور دارد، فصلی جداگانه از فصول صنعت و معدن با نام فصل نفت و گاز طراحی و اطلاعات آن از طریق دستگاههای مربوطه ارائه گردیده است.

شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی در خراسان رضوی شامل منطقه مشهد، تربت حیدریه (شامل نواحی تربت حیدریه، کاشمر، گناباد، فردوس و خواف) و سبزوار می باشد که هر یک به صورت جداگانه و مستقل اطلاعات آماری را ارائه نموده اند، همچنین شرکت ملی گاز منطقه ای خراسان رضوی اطلاعات اختصاصی مربوطه را به صورت جداگانه ارائه نموده است.

اطلاعات این بخش شامل فعالیت گازرسانی شهری و روستایی و مقدار مصرفی گاز و فرآورده های نفتی و همچنین مشترکان بوده که با در نظر گرفتن سری زمانی ارائه شده است.

تعاریف و مفاهیم به کار رفته در این فصل به شرح زیر است:

گاز مایع: مخلوطی از پروپان و بوتان نرمال است که در اثر شرایط محیط و مصرف، نسبت حجمی این دو ماده در مخلوط تغییر یافته و تحت فشاری حدود ۱۰۰ - ۱۱۰ پوند بر اینچ مربع به صورت مایع در می آید.

بنزین: آمیزه ای است از هیدروکربورهای به طور عمده حلقوی و ایزومره با نسبتهای متفاوت که برای افزایش درجه آرام سوزی آن، برخی از ترکیبات آلی به آن اضافه می شود.

نفت سفید: برشی از نفت خام، متشکل از سه نوع هیدروکربور پارافینی، نفتینی و آروماتیکی می باشد. این فرآورده به عنوان سوخت گرمایشی و سوخت مراکز حرارتی به کار می رود و یکی از مواد اصلی تشکیل دهنده سوخت موتورهای جت است.

نفت گاز: فرآورده ایست که بعد از برش نفت سفید به دست می آید و به عنوان سوخت ماشین آلات کشاورزی و صنعتی و سوخت تعدادی از وسایل نقلیه عمومی و تاسیسات حرارتی به کار می رود .

نفت کوره: نفت کوره از بازمانده تقطیر نفت خام در برج های تقطیر پالایشگاه به دست می آید . این فرآورده به سبب دارا بودن هیدروکربورهای سنگین ، به آسانی نمی سوزد و یکی از سوخت های عمده کشتی ها و واحدهای بزرگ صنعتی از جمله نیروگاه های برق به شمار می رود .

مشترک گاز: عبارت است از شخص حقیقی یا حقوقی که طبق روش پذیرش متقاضیان گاز پس از تحویل مدارک مورد نظر و پرداخت حقوق و هزینه های مربوطه ، مشخصات وی در دفتر پذیرش اشتراک ثبت شده و یک شماره اشتراک به وی تعلق می گیرد .

مصرف کننده گاز: به مشترکانی اطلاق می شود که جریان گاز آنها پس از طی مراحل اشتراک پذیری ، راه اندازی شده باشد .

انشعاب گاز: به خطوطی که جهت ارسال گاز از خطوط انتقال ، خطوط تغذیه و شبکه تا ایستگاه اختصاصی مشترک نصب می شود ، انشعاب گاز اطلاق می گردد .

۱- ۶- مصرف انواع فرآورده های نفتی (متر مکعب)

سال	گاز مایع	بنزین	نفت سفید
۱۳۸۰	۱۶۳۱۶۴	۱۲۵۱۴۲۸	۶۴۸۱۸۳
۱۳۸۱	۲۰۰۵۹۶	۱۳۹۴۳۳۳	۷۱۹۳۹۹
۱۳۸۲	۱۸۷۵۳۳	۱۵۳۴۲۷۸	۶۶۶۱۹۸
۱۳۸۳	۱۷۳۲۰۹	۱۵۹۳۸۹۴	۶۵۷۶۶۵
۱۳۸۴	۲۲۷۲۳۳	۱۶۰۰۱۳۸	۵۲۹۴۵۶
۱۳۸۵	۲۰۶۰۵۱	۱۷۹۴۱۸۴	۵۸۱۰۵۰
ترتیب حیدریه	۵۶۳۸۴	۲۴۳۸۷۹	۲۱۰۵۶۱
سبزوار	۱۴۴۴۶	۱۴۱۸۶۸	۷۵۲۰۷
مشهد	۱۳۵۲۲۱	۱۴۰۸۴۳۷	۲۹۵۲۸۲

سال	نفت گاز	نفت کوره	روغنهای موتور و صنعتی ^(۱)
۱۳۸۰	۱۹۹۴۱۵۷	۸۲۳۱۹۵	۳۰۱۷۰
۱۳۸۱	۲۰۰۰۴۰۹	۸۸۹۶۳۰	۲۷۰۲۴
۱۳۸۲	۱۹۲۵۳۶۶	۸۳۴۵۵۵	۱۷۳۴۷
۱۳۸۳	۱۸۱۸۶۷۹	۷۲۳۹۹۱	.
۱۳۸۴	۱۶۵۸۱۱۴	۷۴۷۳۹۸	.
۱۳۸۵	۱۸۴۰۵۰۷	۶۷۶۲۵۸	.
ترتیب حیدریه	۴۰۲۰۷۴	۱۲۳۲۷۸	...
سبزوار	۱۹۰۸۶۶	۱۰۵۶۹۴	...
مشهد	۱۲۲۷۵۶۷	۴۴۷۲۸۶	.

۱- از سال ۱۳۸۳ به بخش خصوصی واگذار شده است.

مأخذ - شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی ایران (منطقه مشهد، ترتیب حیدریه و سبزوار).

۲-۶- تعداد جایگاههای فروش مواد سوختی بر حسب وضعیت حقوقی

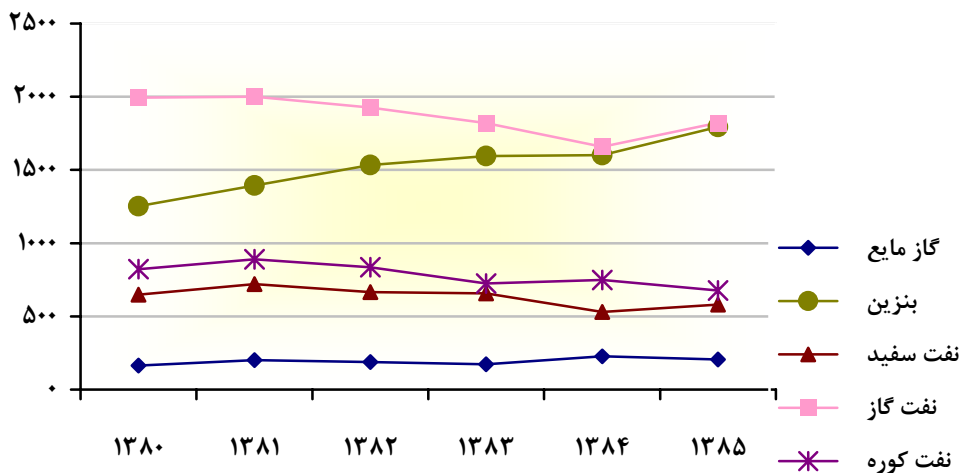
سال	جمع	دولتی	خصوصی
۱۳۸۰	۹۶	۱۴	۸۲
۱۳۸۱	۱۰۶	۱۳	۹۳
۱۳۸۲	۱۱۲	۱۳	۹۹
۱۳۸۳	۱۲۱	۱۳	۱۰۸
۱۳۸۴	۱۱۵	۱۰	۱۰۵
۱۳۸۵	۱۲۴	۱۰	۱۱۴
تربت حیدریه	۲۶	۲	۲۴
سبزوار	۲۶	۱	۲۵
مشهد	۷۲	۷	۶۵

۱- اطلاعات سالهای ۸۳- ۱۳۸۰ با احتساب منطقه اسفراین می باشد.

مأخذ - شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی ایران (منطقه مشهد، تربت حیدریه و سبزوار).

۱-۶- مصرف انواع فرآورده های نفتی در استان

هزار مترمکعب

مبنا: جدول ۱-۶

۳-۶- تعداد شهرها و روستاهای گازرسانی شده ، تعداد انواع انشعاب واگذار شده ،
تعداد مصرف کننده و مقدار مصرف گاز طبیعی

سال و شهرستان	تعداد شهرهای گاز رسانی شده	تعداد روستاهای گاز رسانی شده	تعداد انشعاب	
			جمع	خانگی - تجاری
..... ۱۳۸۰	۱۷	۲۷	۳۱۸۹۰۴	۵۰
..... ۱۳۸۱	۲۱	۴۰	۳۳۹۱۲۶	۱۶۵
..... ۱۳۸۲	۲۴	۶۱	۳۸۶۰۰۳	۱۰۵۳
..... ۱۳۸۳	۲۶	۱۵۴	۴۱۸۲۷۲	۱۱۸۷
..... ۱۳۸۴	۳۱	۲۶۱	۴۴۰۹۹۱	۲۰۱۸
..... ^(۱) ۱۳۸۵	۳۴	۳۱۸	۴۶۸۱۳۵	۲۲۵۴
..... بردسکن	۱	۴	۴۲۴۸	۰
..... تایباد	۲	۰	۵۶۶۷	۲
..... تربت جام	۲	۶	۱۰۱۱۴	۱۶
..... تربت حیدریه	۳	۲۹	۲۰۹۱۶	۱۶
..... چناران	۱	۲۱	۸۳۴۲	۴۲
..... خلیل آباد	۱	۱۲	۳۰۱۱	۸
..... خواف	۲	۰	۴۳۹	۰
..... درگز	۴	۱۷	۷۶۸۷	۲
..... رشتخوار	۱	۰	۸۸	۰
..... سبزوار	۱	۸	۳۰۸۸۵	۱۸
..... سرخس	۱	۱۳	۷۸۰۵	۵
..... فردوس	۰	۰	۰	۰
..... فریمان	۳	۵	۶۶۲۸	۷۴
..... قوچان	۱	۱۱	۱۶۶۶۱	۲۷
..... کاشمر	۱	۱۲	۱۹۱۵۸	۱۲
..... کلات	۰	۰	۰	۰
..... گناباد	۰	۰	۷۱۳	۰
..... مشهد	۴	۱۳۰	۲۸۳۷۴۹	۱۹۱۶
..... مه ولات	۱	۵	۶۳۹۱	۰
..... نیشابور	۵	۴۵	۳۵۴۸۵	۱۱۶

۳- ۶- تعداد شهرها و روستاهای گازرسانی شده ، تعداد انواع انشعاب واگذار شده ،
تعداد مصرف کننده و مقدار مصرف گاز طبیعی (دنباله)

مصرف گاز طبیعی (هزار متر مکعب)	تعداد مصرف کننده			سال و شهرستان
	صنعتی	تجاری	خانگی	
۵۹۱۷۹۹۶/۴	۴۱۴	۱۵۰۹۵	۵۳۲۸۷۷	۱۳۸۰
۶۵۹۱۳۵۹/۸	۷۱۷	۱۶۱۷۹	۵۷۸۹۷۶	۱۳۸۱
۶۸۴۷۷۱۸/۴	۸۰۳	۱۸۵۵۹	۶۷۷۱۲۳	۱۳۸۲
۷۰۸۱۰۹۸/۰	۱۰۵۷	۲۸۰۹۶	۷۳۳۱۷۰	۱۳۸۳
۷۲۳۶۷۸۲/۲	۱۷۴۵	۳۵۰۶۸	۸۱۷۷۴۳	۱۳۸۴
۷۶۲۹۵۹۶/۵	۱۵۷۹	۳۱۷۲۴	۹۰۹۵۸۲	۱۳۸۵^(۱)
۱۶۳۳۸/۴	.	۳۰۱	۶۵۰۶	بردسکن
۲۳۶۸۷/۳	۲	۳۶۶	۱۰۱۲۰	تایباد
۶۶۹۲۱/۳	۱۶	۱۳۳۸	۱۹۰۶۹	تربت جام
۱۴۵۰۳۸/۸	۱۶	۲۷۹۹	۳۵۰۱۲	تربت حیدریه
۶۵۳۷۶/۳	۴۲	۶۹۴	۱۴۴۱۶	چناران
۱۴۱۲۰/۸	۸	۲۳۵	۶۹۴۰	خلیل آباد
۰/۰	.	.	.	خواف
۳۷۴۲۸/۵	۲	۵۹۳	۱۱۰۶۲	درگز
۰/۰	.	.	.	رشتخوار
۱۶۱۰۲۰/۱	۱۸	۲۶۴۹	۵۱۲۵۸	سبزوار
۳۳۸۲۸/۴	۵	۵۲۵	۱۰۱۶۶	سرخس
۰/۰	.	.	.	فردوس
۷۲۶۷۴/۹	۷۴	۸۳۴	۱۱۷۹۷	فریمان
۱۳۵۱۰۹/۷	۲۷	۱۶۵۳	۲۵۳۹۹	قوچان
۶۶۵۹۰/۹	۱۲	۱۱۰۰	۲۶۴۶۹	کاشمر
۰/۰	.	.	.	کلات
۰/۰	.	.	.	گناباد
۵۴۲۰۶۷۰/۵	۱۲۴۱	۲۲۲۹۶	۶۰۹۷۱۸	مشهد
۱۱۲۶۳/۱	.	۲۳۹	۶۷۵۲	مه ولات
۱۳۵۹۵۲۷/۵	۱۱۶	۳۱۰۲	۶۴۸۹۸	نیشابور

۱- اطلاعات سال ۱۳۸۵ مربوط به خراسان رضوی و اطلاعات سالهای قبل مربوط به خراسان قبل از تقسیمات استانی می باشد .

۲- این تعداد انشعاب جهت تست خطوط می باشد .
مأخذ - شرکت ملی گاز ایران - منطقه خراسان رضوی .